

sluje nová sbírka krásné prózy překladové, již vydává u Melichara v Hradci Králové náš spolupracovník p. Otokar Šimek. Nový podnik chce přihlížeti k hodnotným klasickým dílům světových literatur a oznamuje jako svazky prvního ročníku romány Ed. Goncourta, Gottfrieda Kellera, J. Reada, G. J. Gejerstama, H. de Balzaca. Nevím sice, podaří-li se mu, co slibuje mimochodem, totiž regulování a omezení překladové nadvýroby české (kořeny tohoto zla jsou hlubší a nevím, brousí-li se kde již sekera, která je vytné), ale učiní jistě dost, podá-li do roka několik knih opravdu umělecky a básnicky hodnotných v překladech dokonalých a uměleckých i se stanoviska českého jazyka a české stylistiky, úkol mnohem nejnárodnější, než se obyčejně soudívá. Šťastný počátek byl učiněn s rozkošnou Chérie, s posledním románem Edmonda de Goncourt.

Nerudova báseň Motto mých písní

kteřou otiskujeme v tomto čísle, není obsažena ani v Sebraných spisech jeho, ani nebyla, pokud vím, otištěna posud v některém časopise. Báseň té dostalo se mně laskavostí pana řídícího učitele Fr. Jurka ve Vranové na Moravě, který vypsal mně takto její vznik: Na jaře r. 1883 došla výboru někdejšího Akademického čtenářského spolku žádost oktavanů gymnasia píseckého, aby na lístky o zlaté ořízce, které byly přiloženy, opatřil autografy předních literátů a literátek pražských; mělo z nich býti album, jež oktaváni chtěli věnovati do bazaru ve prospěch Ústřední matice. Pan Jurek zastoupil svého přítele, jenž byl výběrem pověřen návštěvou spisovatelů, avšak odjížděl na venek, a vybral se o velikonočních prázdninách v březnu 1883 k některým literátům, mezi nimi k Nerudovi, jenž bydlil tehdy v Konviktské ulici. Když mu podal p. Jurek kteréhosi rána lístek a vysvětlil, čeho se po něm žádá, vyzval Neruda návštěvníka, aby si přišel znovu odpoledne, že vyplní zatím osmerku. A v ustanovenou hodinu nalezl p. Jurek lístek již připravený; byl popsán básní Motto mých písní, kterou věrojatně složil tehdy asi schválně Neruda. Pan Jurek, vřelý ctitel Nerudův, dříve než odevzdal lístek v Akademickém spolku, opsal si báseň Nerudovu a z opisu jeho otiskují ji dnes. Znáte-li poesie Nerudovy není pochyby, že jest to ryzí Neruda.

Wie ich es sehe

Tato první kniha Altenbergova vychází nyní v českém překladě v Knihovně Zlaté Prahy. Nevím, kdo ji překládal, ale ať ten, ať onen, již název sám přeložil nejen nečesky, ale i nesprávně: přeložil totiž Jak já to vidím. Altenberg sám však protestoval proti tomu, aby se kladl přízvuk na zájmeno *ich*. V knize Prodigios¹ (2. vyd. u Fischera 1906) má na str. 155 črtu Individualista, v níž píše: „Když vyšla r. 1896 má kniha, rozpřádaly se mezi těmi několika čtenáři, kteří měli

1 - [Viz Kritické projevy 6, str. 140 a n.]

vůbec na ní účast, často prudké rozklady, má-li se klásti přízvuk *Wie ich es sehe* nebo *Wie ich es sehe*. Toto poslední přízvukování jest *jedině správné*,“ praví Altenberg a vykládá pěkně, že býti individualista není býti jedinečný výstředník. A opakuje znova: *Es darf nicht heißen ‚Wie ich es sehe‘. Es muß heißen ‚Wie ich es sehe!‘*“ Jaký jest to však překladatel, který hned chybným názvem knihy dává čtenáři křivý zorný úhel na celé dílo? Jedině správný český překlad jest tedy: Jak to vidím, a ne Jak já to vidím.

O školních galeriích

Posudek o školní galerii pardubické v 22. čísle minulého ročníku nestaví se proti myšlence školské umělecké galerie, kritizuje jen nešťastný případ konkrétní. Že je v učitelstvu mnoho dobré vůle, ani o tom není třeba pochybovati, a rovněž jest jasno, že úkol jest obtížný a choulostivý. Ale právě proto mělo by se k němu přistupovat s největší obezřetností. Učitelstvo *nemůže* se spoléhati pouze na sebe samo, třebaš bylo si i dobře po stránce pedagogické vědomo účinkův uměleckého díla na duši dětskou. Umělecké galerie v Kyšperku, Mladé Boleslavi a v Pardubicích jsou křiklavým dokladem, kterak sebelepší vůle a pedagogické zkušenosti mohou zaběhnout po *umělecké* stránce na scestí. Zřizující kruhy nebyvají si ani v jasnu o tom, co jest umělecké a co nikoliv; *každý* akademický malíř, neřku-li amatér, tvoří již dle nich umělecká díla hodná, aby byla podávána dětem. To je prostě věcná *nekritičnost* a neznalost. Dále ukazují tito pánové jako aranžéři často nešťastnou ruku. V Kyšperku mají na př. pletené (!) rámy z košíkářské školy, i jinde rámy, lišty jsou vesměs nevkusné (pseudosecesní prkénka v Pardubicích), a co hlavně: zapomíná se, že obraz, umělecké dílo, potřebuje okolí, a to zvláštního, sladěného *okolí* intimního, jež má připravit celkovou náladu, aby oko sváděno bylo na obraz. To jsou vlastně věci samozřejmé a lze jich docílit často velmi lehce.

Neměla-li pardubická galerie do nedávna zvláštní místnosti, bylo by lépe nezaraziti ani hřebík pro obraz.

Uvedené galerie zakládají si na *množství* nashromážděných nebo vyvěšených obrazů; i to je omyl. Zde musí platit zásada: čím méně, tím lépe — ale všecko budiž vybráno s přísnými požadavky duše umělecky cítící a umělecky vidoucí. Ani tu nejsou překážky tak hrozné, nutno býti ve spojení s výtvarníky v Praze a rámování prostě svěřiti dobré pražské firmě. Jen žádnou všednost a banalitu, jen žádnou hrubou dekorací maloměstských tapeců a křiklavý nevkus holičských oficin! Když umělecky vychovávat, tož vychovávat.

Za příklad vzorné umělecké galerie možno uvésti galerii v Kutné Hoře, která bude instalována architektem Novotným a jejíž výběr učinili někteří členové Mánesa; galerii pořádá učitelstvo, a p. učitel Chmelík v Kutné Hoře poučí jistě rád pana ředitele Jirouta.

Tрудné zjevy špatně pořízených galerií školských budou se na českém venkově množiti, pokud zde nebude kursů pro uměleckou výchovu učitelstva po příkladě hamburských učitelů, nebo pokud nepřijde nová generace, které umělecké cítění bude integrující součástíou vzdělání.

Posléze: otázka uměleckých galerií není u nás dosti prodiskutována. Nevím vůbec, jak si představují věc pánové: uměleckou galerii pro školu a *zároveň* pro